

10. évfolyam

Óraszám: 108 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

<i>Témakör neve</i>	<i>Óraszám</i>
1. Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában. Az angol reneszánsz	5
2. A barokk és a rokokó irodalma	7
3. A felvilágosodás irodalma	35
4. A romantika irodalma	10
5. A magyar romantika irodalma	32
6. Összefoglalás, rendszerezés, felkészülés az év végi vizsgára	19
<i>Összes óraszám:</i>	<i>108</i>

1. Színház- és drámatörténet: dráma a reformáció korában. Az angol reneszánsz

Óraszám: 5 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismeri az angol reneszánsz színház és dráma jellemzőit,
- képes a shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadására
- reflektál Shakespeare drámaírói életművének hatására
- megérti a tragikum és a komikum műfajformáló működését

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismer néhány Shakespeare-témát, szállóigét;
- képes egy mű részletes elemzése kapcsán a hősök jellemzésére, magatartásuk, konfliktusaik értékelésére
- megérti a befogadói elvárások (korabeli közönség) és a dramaturgia összefüggését
- felismeri a dráma másik létformáját (aktuális színházi előadások, rendezői értelmezések hatásával);
- értékeli az újrafordítások, filmes feldolgozások jelentésmódosítását

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A színházi kultúra alapvető változásai a görög színháztól a shakespeare-i színházig
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megértése
- Kötelező olvasmány: Shakespeare: Rómeó és Júlia

Fogalmak: blank verse, commedia dell'arte, hármasszínpad, a shakespeare-i dramaturgia, királydráma, bosszúdráma, lírai tragédia

Javasolt tevékenységek

- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése

- Drámai helyzetek és dramaturgiai eszközök megértése drámajátékon keresztül, részvétel drámai jelenet kidolgozásában és előadásában
- Lehetőség szerint a szerző valamely művéből készült kortárs színházi előadás megtekintése, a színházi előadás élményének megbeszélése, feldolgozása
- Védő és vádbeszéd írása

2. A barokk és a rokokó

Óraszám: 7 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolatának érzékelése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a barokk formajegyeit az irodalmi művekben és más művészeti ágakban is, összhangban az irodalommal
- megismeri világkép és műfajok, poétikai / retorikai megoldások összefüggését
- tisztában van az eposzi kellékek hagyományozódásával, az antik és barokk eposzok különbségével (koncepció, szerkezet, értékrend, embereszmény)

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása
- A törzsanyagban felsorolt szerzők és műveik megismerése, rendszerezése:
- Vitairatok, vallásos értekezések - A katolikus megújulás
- Pázmány Péter: 5 szép levél
- Portré: Zrínyi Miklós és a barokk eposz
- Kötelező olvasmány: Szigeti veszedelem (részletek)
- Mikes: Törökországi levelek
- tudományos élet Apáczai Csere János: Magyar Enciklopédia
- A kuruc kor lírája: műfajok, művek
- Rákóczi-nóta
- Őszi harmat után

Fogalmak: barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pátosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat

Javasolt tevékenységek

- az általános iskolai tudás felelevenítése.
- grafikai szervezők használata listakészítés, pókhálóábra készítése

- a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismeretek elmélyítése a törzsanyaghoz tartozó művek közös olvasásával és értelmezésével

3.1 Az európai felvilágosodás

Óraszám: 11 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére eléri az alábbiakat:

- A korstílus fogalmának megfelelő használata az európai művelődéstörténetben
- Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei háttérének megismerése
- Az európai irodalom nagy korstílusai időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek megismerése
- A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként
- Megfigyeli az irodalom és képzőművészet kapcsolatát

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- megkülönbözteti az eszmetörténeti korszak, filozófiai irányzat és stílusirányzat kategóriáit;
- megismeri a bölcséleti háttér és a stílusirányzat, műfaj, tematika néhány összefüggését, az egyes irányzatok jellemző tendenciáit
- felismeri a klasszicista normatív esztétika sajátosságait (műfaji hierarchia, szabályok);
- a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggését;
- megérti a komikum műfajformáló minőségét és változatait (helyzet- és jellemkomikum);
- képes egy mű részletes elemzése kapcsán a hősök jellemzésére, magatartásuk, konfliktusaik értékelésére;
- részt vesz egy jelenet kidolgozásában és előadásában

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A klasszicizmus és szentimentalizmus eszmetörténeti háttere, főbb sajátosságai
- A felvilágosodás, mint mozgalom és mint eszmetörténeti irányzat
- Swift: Gulliver utazásai (részletek)
- Kötelező olvasmány: Voltaire: Candide (részletek)
- A francia klasszicista dráma
- Kötelező olvasmány: Moliere: A fősvény vagy Tartuffe
- Goethe: Faust I. (részletek)
- Burns: John Anderson
- Falusi randevú

Fogalmak: felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, satíra, gúny, klasszicista dráma, normatív poétika, rezonőr, weimari klasszika, drámai költemény

Javasolt tevékenységek

- A tanév során megismert szövegek új szempontú rendszerezése, áttekintése a történetiség, a korstílusok nézőpontjából
- a regények és a dráma otthoni olvasása után közös megbeszélés
- pármunka, csoportmunka,
- prezentációkészítés,
- grafikai szervezők használata listakészítés,
- rövid esszé, értelmezés, összehasonlítás,
- megbeszélés, vita, reflektálás
- színházlátogatás, illetve színházi előadás élményének megbeszélése.

3.2 A felvilágosodás korának magyar irodalmából: rokokó, klasszicizmus, szentimentalizmus

Óraszám: 9 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése
- A művelődéstörténeti kontextus jelentőségének megértése az irodalmi mű elemzésében
- tudatosítja a nyelvújítási mozgalom jelentőségét;

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatait;
- ismeri a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének néhány sajátosságát;
- ismeri Kazinczy tevékenységét;
- tisztában van Csokonai műveinek jellegével, az alkotó helyével, szerepével a magyar irodalom történetében
- felismer jellemző stílusirányzatokat, műfajokat, verstípusokat és versformákat;
- alkalmassá válik egy-egy szóbeli témakör kifejtésére;
- képes memoriterek tolmácsolására

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A korstílus fogalmának rögzítése; az irodalom és a társművészetek kapcsolata
- a magyar irodalomtörténettel és a nemzeti kultúrával, hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek elmélyítése a törzsanyagban rögzített szerzők és műveik olvasásával és értelmezésével:
- Csokonai: Dorottya (részletek)
- Kazinczy: Tövises és virágok (részletek)
- Csokonai portréja
- Az estve
- A boldogság
- Memoriter: Tartózkodó kérelem
- Szerlemdal a csikóbőrös kulacshoz
- Memoriter: A Reményhez

- A Magánossághoz

Fogalmak: vátesz, röpirat, komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stíluszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal

Javasolt tevékenységek

- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti háttérének, sajátosságainak tanulmányozása az internetes kutatómunkával
- prezentáció készítése
- közös olvasás, szövegértelmezés, szómagyarázat
- stílusjegyek azonosítása csoportmunkában
- színházi előadás vagy film megtekintése a Dorottya c. műről

3.3 A klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban

Óraszám: 15 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére elérje az alábbiakat:

- ismeri a magyar színháztörténetének néhány sajátosságát (az állandó magyar színház hiányát, törekvéseket a létrehozására);
- képes társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésselvetések szellemi háttérének feltárására a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban
- képes művek történeti nézőpontú megközelítésére, a megjelenő esztétikai, lét- és történelem-filozófiai kérdések és válaszok érzékelésére és értelmezésére
- intertextuális utalások azonosítása és értelmezése, következtetések levonása
- egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- tisztában van Kölcsey és Berzsenyi életművének jellegével, az alkotók helyével, szerepével a magyar irodalom történetében
- felismer jellemző stílusirányzatokat, műfajokat, verstípusokat és versformákat;
- Kölcsey és Berzsenyi és Katona kapcsán alkalmassá válik alkotásaik és a műveikről szóló vélemények, elemzések értelmezésére;
- képes elemezni nemzeti tragédiánk sajátosságait (problematika, drámai szerkezet és nyelv, sajátos lezárás, „megoldás“)
- megismer néhány álláspontot a műértelmezéshez;
- alkalmassá válik a mű értelmezéseinek kritikus befogadására;
- alkalmassá válik egy szóbeli érettségi témakör anyagának összeállítására és az abban megjelölt feladat kifejtésére
- képes memoriterek tolmácsolására

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia)
- Líra és metrika, líra és zeneiség: az ütemhangsúlyos és időmértékes verselés alapjai

- Portré: Berzsenyi Dániel
- Osztályrészem
- Levéltöredék barátnéhoz
- A közelítő tél
- A magyarokhoz I.
- Kisfaludy Károly: Mohács (részletek)
- Portré: Kölcsey Ferenc
- Himnusz
- Vanitatum vanitas
- Zrínyi dala
- Zrínyi 2. éneke
- Kölcsey: Nemzeti hagyományok (részletek)
- Memoriter: Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
- Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
- Kölcsey Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
- Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
- Parainesis (részletek)
- Kötelező olvasmány: Katona: Bánk bán

Fogalmak: nemzeti himnusz, értekezés, intellektus, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, nemzeti identitás, közösségi értékrend, költői öntudat, prófétai szerephelyzet

Javasolt tevékenységek

- A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai és prózai szövegek olvasása, értelmezése
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- Bevezetés a költészet olvasásába: néma és hangos olvasás
- megzenésített versek befogadása, versmondás,
- költemények kreatív-produktív feldolgozása
- A törzsanyagban megnevezett költemények részletesebb értelmezése a korábban megismert stilisztikai-poétikai fogalmak segítségével
- Lehetőség szerint megtekintünk egy színházi előadást (vagy felvételét), és közös elemzéssel értékeljük az adott interpretációt;

4. A romantika irodalma

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A korstílus fogalmának használata az európai művelődéstörténetben
- Az európai irodalom nagy korstílusai jellemzőinek, történelmi és eszmei háttérének megismerése
- Irodalom és képzőművészet kapcsolata; a korstílus jelenléte a képzőművészetekben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az európai irodalom nagy korstílusait, azok időbeli és térbeli viszonyainak, különbségeinek jegyeit
- felismeri az életművek egymásmellettségét az 1830-as években (klasszika, romantika, realizmus tendenciái) és a romantika korstílus jellegét, jelentőségét; a romantika és a kritikus, realista szemlélet együtthatását
- megismeri az irodalmi liberalizmus szerepét és hatását az esztétikára (új műfaji változatok; stiláris és hangnemi összetettség, irónia és groteszk)
- képes Puskin: Anyegin c. művének elemző bemutatására a közös értelmezés után
- alkalmassá válik a korszakról, a szerzőkről, művekről szóló vélemények kritikus befogadására
- képes egy lehetséges szóbeli tétel kifejtésére.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A korstílus felhasználása az irodalmi elemzés egyik kontextusaként
- Az európai romantika sajátosságai; néhány szövegrészlet a romantikus művek köréből
- Byron: Child Harold (részlet)
- Scott: Ivanhoe (részletek)
- Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság
- Hugo: A párizsi Notre Dame (részletek)
- Heine: Loreley
- Kötelező olvasmány: Puskin: Anyegin (részletek)
- Mickiewicz: A lengyel anyához

Fogalmak: korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, felesleges ember

Javasolt tevékenységek

- beszámoló/ könyvajánló készítése egyéni olvasmányélmény alapján a korszak műveiből;
- közös és önálló műértelmezés,
- összehasonlító elemzés, jellemzés írása, rövid esszé, reflektálás
- vallomás, vita
- portfólió készítése
- pármunka, csoportmunka
- prezentációkészítés

5.1 Vörösmarty Mihály életműve

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére elérje az alábbiakat:

- felismeri a reformkor-nemzeti romantika, népiesség fogalmak tartalmát, szerepét
- ismeri Vörösmarty művészetének sajátosságait
- tisztában van Vörösmarty életművének jellegével, az alkotó helyével, szerepével a magyar irodalom történetében

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes a művek történeti nézőpontú megközelítésére
- a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilozófiai kérdések és válaszok érzékelésére és értelmezésére
- alkalmassá válik a műveikről szóló vélemények, elemzések értelmezésére
- alkalmassá válik egy-egy szóbeli témakör kifejtésére
- képes memoriterek tolmácsolására

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése
- A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése
- Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések szellemi hátterének feltárása a társadalomtörténeti jelenségként is értelmezett irodalomban
- Vörösmarty Mihály pályája
- Kötelező olvasmány: Csongor és Tünde
- Szózat
- Memoriter: Szózat
- Gondolatok a könyvtárban
- Memoriter: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
- A merengőhöz
- Az emberek
- Előszó
- Memoriter: Előszó (részlet)
- A vén cigány

Fogalmak: rapszódia, drámai költemény

Javasolt tevékenységek

- A hazához fűződő viszonyt tematizáló lírai szövegek olvasása, értelmezése Vörösmarty Mihály életművéből a törzsanyagban meghatározottak szerint
- Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek felismertetése
- pármunka, csoportmunka a motívumok, intertextualitás felismerésére
- önálló műértelmezés,
- összehasonlítás Petőfi nézeteivel
- prezentációkészítés,
- rövid esszé, vita, reflektálás írása

5.2 Petőfi Sándor életműve

Óraszám: 13 óra

Tanulási eredmények

- A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
- műelemzések során megismeri Petőfi jellemző témáit, műfajait, poétikai megoldásait, versformáit
 - megkülönbözteti jellemző hangnemeit (pl. humor és irónia)

- tisztában van a romantikus korstílus és a népiesség stílustendenciájának együtthatásával

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri Petőfi helyét, szerepét a magyar irodalom történetében; költészetének jellegét
- ismeri az életmű főbb alkotói korszakait
- képessé válik Petőfi életművének bemutatására
- a műveiről szóló vélemények, elemzések értelmezésére, kritikus befogadására
- egy szóbeli témakörben kijelölt feladat kifejtésére
- képes memoriterek tolmácsolására

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Petőfi életművének főbb témái (szerelem, táj, haza, forradalom, család, házasság, ars poetica stb.) és műfajainak megismerése
- A négyökrös szekér
- Memoriter: A bánat?....
- A természet vadvirága
- Memoriter: Fa leszek, ha...
- Reszket a bokor, mert..
- Minek nevezzetek?
- Egy gondolat bánt..
- A puszta télen
- Memoriter: A XIX. sz költői (részlet)
- Fekete-piros dal
- Kötelező olvasmány: A helység kalapácsa (részletek)
- Kötelező olvasmány: Az apostol (részletek)
- A költő epikájának (Az apostol, A helység kalapácsa) néhány sajátossága részletek vagy egész mű tanulmányozásán keresztül
- Petőfi alkotói pályájának és életútjának kapcsolatai, főbb szakaszai
- A népiesség és a romantika jelenlétének bemutatása Petőfi Sándor életművében
- Petőfi életútja legfontosabb eseményeinek megismerése; Petőfi korának irodalmi életében
- A Petőfi-életmű befogadástörténetének néhány sajátossága, a Petőfi-kultusz születése
- A Petőfi-életmű szerepe, hatása a reformkor és a forradalom történéseiben

Fogalmak: népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, versciklus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz

Javasolt tevékenységek

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megnevezett versek szövegre épülő ismeretén, értelmezésén, elemzésén
- pármunka, csoportmunka,
- önálló műértelmezés,
- összehasonlítás,
- Petőfi költő-próféta felfogásának megismerése néhány költői eszközének közös tanulmányozásával
- Petőfi halálának feltérképezése
- prezentációkészítés,
- rövid esszé,

- vita, reflektálás

5.3 Jókai Mór

Óraszám: 8 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- tisztában van a korabeli és a mai olvasóközönség befogadói elvárásainak különbségével
- ismeri Jókai helyét a magyar regényirodalom történetében
- ismeri alkotásmódjának jellemzőit
- felismeri a romantikus ábrázolásmód sajátosságait és a romantikus regény jellemző műfaji változatait

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes egy regény sok szempontú megközelítésére, saját álláspont kifejtésére
- egy regényelemzés kapcsán képes önálló szóbeli tétel keretében egy elemzési feladat kifejtő megfogalmazására
- képes önálló novellaelemzésre

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Művelődéstörténeti kitekintés: a modern olvasóközönség megjelenése, a sajtó és a könyv-nyomtatás szerepe
- A Jókai-regényekben fölmutatott erkölcsi, egyéni és nemzeti-közösségi problémakörök felismerése
- A befogadói horizont tágítása
- Jókai alkotásmódjának jellemzői, a romantikus ábrázolásmód sajátosságai és a romantikus regény jellemző műfaji változatai.
- Felkészítés egy regény sokoldalú megközelítésére, önálló véleménykifejtésre.
- A történetmondás képességének fejlesztése
- Jókai Mór pályája
- Kötelező olvasmány: A tengerszem tündére
- Kötelező olvasmány: A huszti beteglátogatók
- Kötelező olvasmány: Az arany ember

Fogalmak: irányregény, utópia, szigetutópia

Javasolt tevékenységek

- A regény önálló elolvasása
- Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása
- A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése
- prezentációkészítés
- listakészítés
- rövid esszé,
- megbeszélés, vita, reflektálás

5.4 Irodalomtudomány a romantika korában

Óraszám: 1 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére elérje az alábbiakat:

- megismeri Bajza József életét és tevékenységét
- megismeri Bajza kritikusként szerzett újító érdemeit

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri az iskola neves diákelődjének nézeteit
- erősödik benne a nemzeti érzés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Irodalomtudomány a romantika korában
- Erdélyi János: A magyar népdalok
- Bajza József: Dramaturgiai és logikai leckék (részletek)

Fogalom: nemzeti szemlélet, korszerű népiesség

Javasolt tevékenységek

- szövegek közös értelmezése az elbeszéléselemzés alapfogalmainak segítségével
- prezentáció készítése
- internetes kutatás

6. Összefoglalás, rendszerezés, felkészülés az év végi vizsgára

Óraszám: 19 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felelevenítse a 2 tanév során szerzett ismereteit
- elemzőkészsége elmélyüljön
- hiányos ismereteit kiegészítse
- az irodalmi korszakok, művek közötti összefüggéseket jobban átlássa

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- egységében látja át a 2 tanév anyagát
- értő olvasóként összevetheti a tanult kisepikai és nagyepikai műfajok jellegzetességeit az egyes művek alapján
- még árnyaltabb véleményt tud megfogalmazni a tárgyalt nagyepikai művekben megjelenő problémákkal, jelenségekkel kapcsolatban

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- a kétéves tananyag átisméltése
- rendszerezése

Javasolt tevékenységek

- fogalmak újbóli tisztázása
- verstani és stilisztikai ismeretek közös ismételése
- a legjelentősebb életművek és nagyepikai alkotások projectmunkában való áttekintése
- vázlatírás
- táblázatok készítése
- kettéosztott napló
- érvelés és műelemzés
- hibaelemzés